

ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΟ ΓΕΝΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ ΜΥΤΙΛΗΝΗΣ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ Ι. ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ / Θεολόγος Καθηγούτης

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ:

Το παρακάτω κείμενο έχει σχέση με το θέμα Α' της ομάδας Β'.

«Όταν πέθανε ο πατέρας του, ο Πορφύρης ήταν διώδεκα χρονών. Είδε που φέρανε από το χωράφι το ξυλιασμένο κορμί, τυλιγμένο σε μια κουβέρτα. Μαζεύτηκε το χωριό, είπανε πως τον ξτύπισε το μουλάρι στα νεφρά.

Η μάνα του Πορφύρη είχε οχτώ παιδιά. Έκλιψε τον σκοτωμένο μέρες και νύχτες - όσο μπορούν να κλιψουν δυό μάτια ανθρώπινα. Ύστερα ήρθε ο παπάς στο σπίτι, να κουβεντιάσουν με τη μάνα για τα παιδιά. Είπανε, να κρατήσει η χήρα τα μισά, τ' άλλα μισά να βρουν αλλού ψωμί. Ο παπάς έστειλε τα δυό μεγάλα αγόρια στη χώρα, στη διούλεψη του Δεσπότη. Ήσως αργότερα να πήγαιναν και στο σχολείο. Τη μικρή αδελφούλη, τη Λενίτσα, ένα σγουρόμαλλο αγριμάκι, το πήρε η αδερφή του μακαρίτη, στο διπλανό χωριό. Και για τον Πορφύρη, αποφάσισαν να πάει λίγα χρόνια στο Όρος, στον αδερφό της μάνας, τον καλόγερο κι αργότερα αν θέλει να γίνει παπάς.

Ετοι ξεκίνησε ο Πορφύρης για το Όρος. Η μάνα ετοίμασε ένα μπογαλάκι ρούχα και λίγο παξιμάδι για το δρόμο. Φίλησε τον Πορφύρη κι ο Πορφύρης έκλαιγε. Έκλαιγε κι η μάνα, γιατί αυτός ο γιος ήταν ο πιο αγαπημένος. Ύστερα ο παπάς τον πήγε στην Αρναία - δεν ήταν μακριά. Βρήκε μια συντροφιά προσκυνητές και τους παράδωσε τον Πορφύρη.

Ο δρόμος για το Όρος πήγαινε τότε από την Ξηρά κι ήταν λιθόστρωτος, από την Ιερισσό στη Λαύρα. Ο Πορφύρης χάζευε τα δάσον, τη θάλασσα κι όταν έφτασαν στο Όρος θαύμαζε τα μεγάλα μοναστήρια και τις εκκλησιές.

Άλλά ο θειός του, ο καλόγερος, δεν ήταν σε μοναστήρι, ήταν από τους αυστηρούς και ζούσε στην έρημο. Όταν κάποτε έφτασε ο Πορφύρης ως εκεί, είδε ένα δίπατο καλύβι, χτισμένο άκρη στο βράχο. Μπροστά γκρεμός, στο πλάι γκρεμός, μόνο στο πίσω μέρος είχε μονοπάτι. Ο γέροντας τον έστησε μπροστά του, τον κοίταξε ίσα στα μάτια, είπε πως μοιάζει του πατέρα του. Είδε και το παιδί τον γέροντα, που έμοιαζε της μάνας έτσι ψηλός, με ρουφηγμένο πρόσωπο και μεγάλη γενεάδα. Ήταν κι ένας διάκος, υποταχτικός, στο καλύβι. Στρώσανε στον Πορφύρη για να κοιμηθεί, μια κουρελού για στρώμα και δυό κουβέρτες για σκέπασμα. Ήρθε η νύχτα και το παιδί φοβόταν, τόσο ερημιά στον τόπο και τόσο σκοτάδι. Έπιασε να κλαίει κρυφά, ώσπου αποκοιμήθηκε.

Ετοι ο Πορφύρης μπήκε στη ζωή των καλογέρων. Του φόρεσαν ένα ρασάκι κι ένα σκούφο. Έμεινε ακούρευτος κι όταν τρίχωσε το πρόσωπό του άρχισε να φτιάχνει γένι. Έμαθε όλες τις δουλειές και τις έκανε πρόθυμα. Άναβε τη φωτιά, ψευτομαγέρευε, έφερνε νερό, μάζευε και το βρόχινο. Στο καλύβι του γέροντα δεν κοιμόντουσαν τη νύχτα. Όταν σκοτείνιαζε, ο καθένας στο κελπί του έλεγε την ευχή του Ιησού. μετρώντας τους κόμπους στο κομποσκοίνι. Ο γέροντας δίδαξε και το παιδί να πλέει την ευχή. Τέσσερις ώρες από τη δύση του ήλιου διάβαζαν τα γράμματα. Τέλειωναν με την πρώτη αυγή. Ύστερα αναπαύονταν λίγες ώρες. Τη μέρα πελέκαγαν μικρούς ξύλινους σταυρούς και φρόντιζαν δυό μέτρα περιβολάκι με κουκιά και δυό μυγδαλιές. Μαγέρευαν κουκιά, ρεβύθια και στις γιορτές κανένα ψάρι από τη θάλασσα.

Τα χρόνια περνούσαν κι ο Πορφύρης δεν έδειξε ποτέ κόπο ή αντίρρηση. - Ελα εδώ Πορφύρη! - Ευλογείτε γέροντα. - Τρέξε εκεί Πορφύρη! - Ευλογείτε γέροντα. Το πρόσωπό του στέγνωσε και σοβάρεψε, σα να μνη ήταν πρόσωπο παιδιού. Οι αναμνήσεις απόμεναν μέσα του μακρινές, λίγο τη μάνα του θυμόταν, άλλη γυναικά δεν ήξερε, αυτήν και την Κυρία Θεοτόκο, και συχνά κοιτάζοντας την εικόνα της μπέρδευε. Άνθρωπος κοσμικός δεν έφτασε ποτέ στο καλύβι, ούτε ξυλοκόπος, μόνο τους καλόγερους έβλεπε στο πέρα κονάκι, όταν πήγαινε τους σταυρούς κι έπαιρνε τρόφιμα.

Ετσι έγινε είκοσι χρονών ο Πορφύρης κι ο γέροντας είπε πως είναι καιρός να πάρει τη δωρεά του μεγάλου και αγγελικού σχήματος. Τον κάνανε λοιπόν μοναχό, μεγαλόσχημο. Του άλλαξαν το όνομα, τον είπανε Νήφωνα. Ο Πορφύρης απόμεινε μέσα στις αναμνήσεις μαζί με τη μορφή της μάνας και το κορμί του πατέρα τυλιγμένο στην κουβέρτα. Άλλο τίποτα δεν άλλαξε στη ζώη του, μόνο που φόρεσε τα σημάδια του μεγαλόσχημου Ι(ησούς, Χριστός) ΙΙ(κά), στη μέσην ένας σταυρός πάνω στο κρανίο του Αδάμ. Τ(ούτο) Σ(ημέρον) Φ(οβερόν) Δ(αιμοσι).

Στην άκρη του βράχου οι μέρες κι οι νύχτες κυλούσαν καθώς το βρόχινο νερό. Ο γέροντας κατάπεσε, σέρνονταν το βήμα του κι η φωνή αδυνάτισε. Τότε ήταν που έφτασε στο καλύβι ο πρώτος άνθρωπος από τον κόσμο, ένας αρχιμανδρίτης, πρωτοσύγκελλος, με σιδερωμένο ράσσο κι άσπρα μανικέτια. Τον κέρασαν σύκα και ρακί. Έμεινε μαζί τους και στην ογρυπνία. Το πρωί ξεμονάχιασε το Νήφωνα, ρωτούσε τα χρόνια του και τα γράμματα που ξέρει. - Να τον πάρω στην πόλη; είπε στο γέροντα. Θα πάει στη Σχολή να βγει κληρικός. - Ό, τι πει μονάχος του, απάντησε ο γέροντας. Κι ο Νήφωνας είπε όχι, χωρίς κι ο ίδιος να ξέρει καλά γιατί, μόνο που είπε όχι.

Δεν πέρασαν μέρες πολλές και κάποια νύχτα ο γέροντας άφησε στη μέση την αγρύπνια του. Ξάπλωσε στα στρωσίδια κι όταν ο ήλιος ψήλωσε το πρόσωπό του ήταν λευκό, σαν τη γενειάδα του. Δε σάλεψε. Ήρθε ο παπάς από τη σκήτη, τον δίπλωσαν στο ράσσο, τον έρραψαν μέσα στο ράσσο, και τον απόθεσαν στην ρίζα της μυγδαλιάς, δίπλα στο περιβολάκι. Ο Νήφωνας μάζεψε αγριολούλουδα και στόλισε το σταυρό. Έφτιαξε κι ένα καντάλι για τον τάφο με το περισσευούμενο ποτήρι του γέροντα.

Ο καινούργιος γέροντας ήταν δύστροπος, είχε ρευματισμούς και θύμωνε, τα 'βαζε με το Νήφωνα. Ο Νήφωνας δεν ήταν πια παιδί, μα δε γύρισε ποτέ λίγη στο γέροντα. Πέρασαν οι δυο τους δέκα χρόνια ζώής. Στο τέλος των δέκα χρόνων ήρθε ο δευτέρος επισκέπτης στο καλύβι. Ήταν ο αδερφός του Νήφωνα, είχε γίνει στην πόλη παπάς. Ο Νήφωνας του φίλησε το χέρι κι εκείνος τον φίλησε στο μέτωπο. Ήταν παντρεμένος, είχε και τρία παιδιά. Του είπε για τη μάνα, που είχε πεθάνει πριν πέντε χρόνια. Του είπε και για την αδερφούλη, τη μικρή, τη Βάγγω, που είχε πεθάνει με το Δάγκειο. Η Λενίτσα ήταν παντρεμένη στο χωριό, ο άλλος αδελφός βγήκε γιατρός και ζούσε στην πόλη, έμεναν κι άλλοι δυο, οι πιο μικροί, που τέλειωναν τώρα το γυμνάσιο. Ο Νήφωνας χάραξε στη μέση ένα χαρτί. Έγραψε στη μια τους ζώντες, στην άλλη τους τεθνεώτες. Έβαλε πρώτο τον γέροντα, ύστερα τον πατέρα, τη μάνα και τη μικρή Ευαγγελία. Μια και οι ζώντες ήταν στη μνήμη του τόσο μακρινοί, συχνά δε μπορούσε να τους ξεχωρίσει μεσ' στη σκέψη του.

Υστέρα κι απ' αυτά ο Νήφωνας πήρε ευχή από το γέροντα να φύγει για τα Καρούλια. Είχε πεθάνει ένας ρώσος ασκητής κι ο Νήφωνας πήρε το κελπιάκι του. Ήταν χτισμένο καταμεσή στον κατακόρυφο βράχο, στο κοίλωμα μιας σπηλιάς. Εκεί έζησε τα υπόλοιπα χρόνια του ο Νήφωνας. Κατέβαινε το βράχο κρατημένος από την αλυσίδα, πατώντας σ' ασήμαντες προεξοχές της πέτρας, πάνω απ' τη θάλασσα. Το κελπί είχε μια πορτούλα στο πλάγιο, μπροστά ένα παραθύρι, το άνοιγες κι έχασκε από κάτω το χάος του γκρεμού. Το χειμώνα η θάλασσα βόγκαγε σαν πληγωμένο θεριό. Από δω και πέρα τα χρόνια δε μετριούνται. Ο Νήφωνας ήταν λευκός, κατάλευκος κι ολοένα περσότερο κυρτωμένος. Οι νύχτες κυλούσαν άγρυπνες κι οι

μέρες κουραστικές. Τώρα σκάλιζε λιγότερους σταυρούς, έτρωγε λιγότερο παξιμάδι και τα κουκιά δεν τα βραζε στη φωτιά, μόνο που τα μούσκευε για να ξεφλουδίζουν. Μάζευε τη βροχή με το λούκι σ'ένα πιθάρι και το νερό ευωδίαζε σαν αγιασμός. Το πρόσωπο του γέροντα ήταν ήρεμο κι ένοιωθε χαρούμενος, όσο ποτέ άλλοτε δεν είχε νοιώσει στη ζωή. Την Κυριακή σκαρφάλωνε στο βράχο, ν'ανέβει στα Κατουνάκια να λειτουργηθεί, να κοινωνήσει. Τις άλλες μέρες διάβαζε μόνος του τα γράμματα, όπως πάντα. Έλεγε και την ευχή, ασταμάτητα. Τα καράβια περνούσαν αλάργα, μα δεν ήξερε να φανταστεί τον κόσμο και τους ανθρώπους, μόνο που έκανε το σημείο του σταυρού στα καράβια που περνούσαν, να χουν ταξίδι καθό.

Είχε ακόμα κι εκείνο το χαρτί με τους ζώντες και τους τεθνεώτες καρφωμένο κάτω από τις εικόνες του. Μόνο που τώρα δε μπορούσε να ξέρει πια πόσοι από τους αγαπημένους ζουν και πόσοι έφυγαν. Γι' αυτόν ήταν οι όλοι ζωντανοί και τους μνημόνευε στους ζώντες. Ακόμα και τον πατέρα του που τον είδε τυπιγμένο στην κουβέρτα, ακόμα και το γέροντα, που τον έθαψε με τα χέρια του.

Ο Νήφωνας έφυγε τη Λαμπρή. Είχε ανεβεί στα Κατουνάκια να λειτουργηθεί. Ήστησε τη λαμπάδα του αναμμένη στο στασίδι, προχώρησε στο άγιο Βήμα και κοινώνησε. Ύστερα γύρισε στο στασίδι, σταύρωσε τα χέρια κι έγειρε το κεφάλι. Μερικοί είπαν πως τον είδαν να χαμογελάει. Η λαμπάδα έκαιγε δίπλα του. Οι μοναχοί τον σήκωσαν, τον έρραψαν στο ράσσο του και τον κατέβασαν στα Καρούλια. Λίγα μέτρα από το κελλή του, σ'ένα μικρό κοίλωμα του βράχου, έσκαψαν και τον απόθεσαν ν'αναπαυτεί. Τον έβαλαν έτσι, σα να κοιτάζει το πέλαγο. Στο βράχο είχαν φυτρώσει αγριολούπουδα. Βρήκαν μεσ'αυτά το κελλή του και το σταυρό έτοιμο. Τον είχε φτιάξει ο ίδιος, "Νήφων μοναχός" έγραφε. Είχε χαράξει μόνος του τ' όνομά του στα δίπτυχα των ζώντων».

ΧΡΗΣΤΟΣ ΓΙΑΝΝΑΡΑΣ, (1997), «Νήφωνας ο Κελπιώτης· (φανταστικό συναξάρι)», στο: Πείνα και δίψα, Αθήνα: Γρηγόρη, σσ. 129-136.